

Пројект: 3

"УСПОСТАВЉАЊЕ ЦЕНТРА ЗА ЕДУКАЦИЈУ И ИНФОРМИСАЊЕ ФАРМЕРА ОПШТИНЕ СУРДУЛИЦА"

Покретачка снага развоја људских ресурса је осавремењивање знања и вештина кроз адекватне системе обуке и едукације у смислу стварања модерних фармера европске оријентације чија ће производња бити прилагођена потребама тржишта. Значајни ресурси за развој пољопривредне производње су због застарелости знања и вештина, уситњених поседа, застареле механизације, неорганизованог тржишног наступа и лоше инфраструктуре недовољно искоришћени. Едукативно-информатичка подршка пољопривредним произвођачима, афирмише компаративне предности општине Сурдулица (географски положај, повољна клима, очувана животна средина, плодно земљиште за одређене културе, планински пашњаци за сточарску производњу . . .). Едукација и тренинг корисника Пројекта усмерена је на трансфер светских и европских знања из одрживе пољопривредне производње.

Пројекат доприноси комплетирању и осавремењавању знања и вештина циљних група (пољопривредни произвођачи, матуранти пољопривредне школе и незапослени који живе на пољопривредним газдинствима) у циљу успостављања одрживе пољопривредне производње и побољшању њихове економске ситуације. Корисници пројекта оснажиће сопствене управљачке капацитете и храбро ће кренути у менаџерске подухвате управљања и развоја својих бизниса. Интерактивним учешћем корисници Пројекта стичу нове вештине о појединим технолошким операцијама у ратарству, повртарству, цвећарству, воћарству, сточарству, економији и бизнису. Информативна подршка пољопривредним произвођачима пружа корисницима адекватна сазнања и информације о пословном окружењу, стању на тржишту, начину планирања, маркетингу, организације фармерске производње, добијању кредита, коришћење подстицајних средства Министарства пољопривреде РС, реализацији инвестиција и промоцији производа.

Програм/Донатор	European Agency for Reconstruction Regional Socio-Economic Development Programme		
Вредност Пројекта	44946,34 EUR	Одобрени Износ	40002,24 EUR
			Капацитет абсорпције одобрених средстава 92.53%
Трајање пројекта	6 месеци	Статус Пројекта	Завршен 23-12-2006

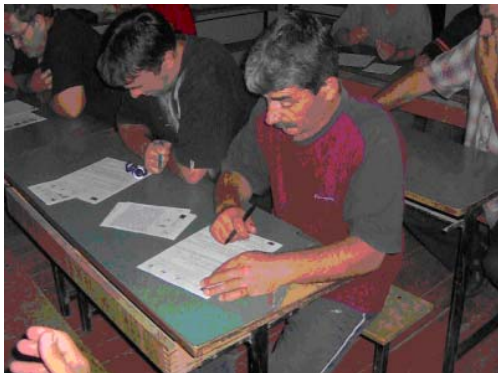

ПРЕ И ПОСЛЕ

<p>Циљеви пројекта</p>	<p>Општи циљ: Обезбеђена едукативно-информативна подршка фармерима у складу са Европским стандардима Посебан циљ: Успостављен центар за едукацију и информативну подршку фармера општине Сурдулица</p>
<p>Партнер</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Сурдулица. Кофинансирање од стране Партнера у износу од 4944,10 ЕУР
<p>Остварени резултати</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Центар успостављен и јасно препознатљив у оквиру пољопривредне школе. ○ Остварен у потпуности, предвиђене просторије реновиране и опремљене намештајем, инвентаром и ИТ опремом – реновирано 94 м² ○ Остварен у потпуности, набављен и постављен пластеник од 200 м² ○ Различитим видовима едукације/тренинга обухваћено 561 корисника. [Развијени модули едукације и тренинга: Повртарство (производња поврћа, цвећа и јагода у заштићеном простору, органско-повртарство, Greenhouse Energy Efficiency). Предузетништво (Развијање пословних идеја и њихова процена, Економија пословања, Израда и презентација Пословног (Бизнис) плана. Управљање пројектима РСМ Систем квалитета НАССР.). Сточарство (Производња и прерада млека. Нега и држање крава. Органско сточарство-тов ћурака. Тов јунади.). Ветрина (Маститис код крава, превентивне мере заштите животиња, трихинела). Воћарство (Помологија са технологијом подизања воћњака, Воћни расадник, Planting, Pruning, and Caring for Fruit). Заштита биља (Plant Diseases, Integrated Pest Management (IPM) in agriculture)]

ЕДУКАЦИЈА

Остварени резултати

- Урађено је 10 различитих бизнис планова (оснивање фарме оваца или коза, подизање засада јабуке, крушке, малине, купине, боровнице, шипурка...) и већи број брошура и упутстава за савремену пољопривредну производњу (производња паприке, парадајза, кромпира, боровнице, лешника, шипурка, рибизле, салате, пластеничка производња, приручник за садњу и резање воћа, за заштиту итд.)
- Креирана агоинформативна база података (више од 4 GB ел. док..Набављена литература, CD-и, пројекти, урађене брошуре и остале публикације ...).
- Постављен је и интернет сајт са одговарајућим садржајем (www.aics.edu.yu).
- Организоване и успешно изведене две студијске посете за кориснике АИЦС у ЕУ и Србији. Судијска посета за 22 корисника, Словенија од 01 до 04-11-2006. Судијска посета за 48 корисника у земљи (Свилајнац, Вршац , Јаша Томић) 01 до 03-12-2006.

**СТРУЧНА ЕКСКУРЗИЈА
СЛОВЕНИЈА – ОПШТИНА КРШКО**

**СТРУЧНА ЕКСКУРЗИЈА
СРБИЈА: СВИЛАЈНАЦ,
ВРШАЦ, ЗРЕЊАНИН,
ДЕБЕЉАЧА, ЈАША
ТОМИЋ...**

СТУДИЈСКО ПУТОВАЊЕ У СЛОВЕНИЈУ

01.-04.11.2006.

Сви путеви воде у ЕУ!

Главни циљ посете Словенији, коју нам је омогућила ЕУ преко Европске агенције за реконструкцију, био је уверити се како изгледа живот у ЕУ посебно у Словенији која је била део СФРЈ, али увек са вишим стандардом него остале републике. Посетиоце (22 корисника) занимало је стање у пољопривреди која је у нашој земљи а посебно у нашој Општини спала на најниже гране. Како то поправити и да ли је уопште могуће једног дана имати пољопривреду од које може пристојно да се живи? Који су то одлучујући кораци које треба предузети држава Србија, Министарство пољопривреде, општина и домаћинства да кренемо на пут приближавања ЕУ како би једног дана били конкурентни произвођачима из Словеније, Француске, Бугарске... а то је неминовност.

Шта смо видели у граду?

Чисте улице и пуно добрих аутомобила (поштују правила саобраћаја -увек стају на пешачком прелазу) и готово ни једног пешака, то је зато што сви раде, незапослених је врло мало, не иду свако јутро у куповину него једном месечно у хипермаркет и добро су организовани. Ако нека фабрика буде затворена због загађивања природе – то је проблем власника а радници лако могу наћи нови посао. Слободних радних места има. Словенија има око 2.000 000 становника (као Београд) и интерес је да цела територија буде равномерно насељена (заустављена је миграција из села у град). Сви сеоски путеви су асфалтирани.

Пољопривреда ?

Иако је новембар све пољопривредне површине у Словенији су зелене. У Словенији се дају подстицајна средства и законска обавеза је да све површине увек буду обрађене и под културом. По скидању усева, жетвени остаци се заоравају и сеје пшеница или грахорица а пашњаци чисте од корова и подсејавају - то је законска обавеза за коју држава даје субвенцију. Законом је регулисано све: чување околине, површине које су под ледином, плодоред, правилна примена вештачких ђубрива и пестицида, производња здраве хране, прогноза служба, употреба опреме за заштиту на раду, чување и употреба стајњака, клање стоке, удруживање, саветодавна служба ... и све то држава субвенционира а казне су ригорозне. Потребно је само слушати упутства саветодавне службе и водити писмену евиденцију о примени свих агротехничких мера. Заједнички закључак свих посетилаца Словенији био је да држава сељаку плаћа да живи и ради на свом имању најбоље што може а корист је вишеструка.

Посетили смо ...

Кланицу у Севници која има „овални жиг“ - може извозити месо у целу ЕУ. Фарму Забуковец - тове јунад а краве проводе 8 месеци на испаши годишње. Фарму Мајцен која је потпуно аутоматизована са 80 музних крава, свака крава има оглавник у коме се налази код који региструје здравствено стање, исхрану, појаву еструса... Највећи воћњак у Словенији Евросад – јабуке на 350 ха и УЛО хладњача капацитета 10000 Т, јабука се прска 22 пута а ипак извози на захтевно тржиште Енглеске. Винарију Цвичек на географски заштићеном подручју, на десној обали Саве. Пластенике Јаркович д.о.о. у којима се гаји јагода на фолији и лозни калемови (некад су их увозили из Србије). Фабрику пољопривредне механизације ИНО Брежице (Србија им је велико тржиште). Ратарску производњу ХПГ предузећа које обрађује 350ха земљишта за које плаћа закуп 20000 ЕУР а субвенције су 200 000 ЕУР на годишње нивоу.

Ми морамо у ЕУ!

Захваљујући Европској агенцији за реконструкцију која је одобрила Пројекат "Успостављање центра за едукацију и информисање фармера" Пољопривредно шумарској школи "Јосиф Панчић" Сурдулица увидели смо да можемо у ЕУ. Имамо вредне домаћине, природне потенцијале и очувану околину. Треба формирати саветодавну службу, извршити едукацију пољопривредних произвођача, формирати удружења произвођача, донети Законе из области пољопривреде по узору на законе у ЕУ, искористити приступ фондовима које нуде УН, САД а посебно ЕУ и применити позитивна искуства земаља које су успешно прошле период транзиције.